

Vlaamse overheid

Ministerieel besluit tot voorlopige aanduiding van de ankerplaats Vallei van de Oude Kale, Vinderhoutse Bossen en Slindonk te Nevele, Lovendegem en Gent

**DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING
EN RUIMTELIJKE ORDENING,**

Gelet op het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van 15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006 en 28 juni 2007;

BESLUIT:

Artikel 1. De Vallei van de Oude Kale, Vinderhoutse Bossen en Slindonk te Nevele, Lovendegem en Gent wordt voorlopig aangeduid als ankerplaats overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004 en 10 maart 2006.

Art. 2. § 1. Het algemeen belang dat de aanduiding verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° natuurwetenschappelijke waarde: Vanuit geomorfologisch oogpunt is het alluviale gedeelte van de Kalevallei en de overgang naar hogere delen, incl. steilranden, van groot wetenschappelijk belang. Het is een getuige van de laatglaciale en vroegholocene geomorfologische processen die een bijzonder belangrijke rol hebben gespeeld bij de landschapsgenese van Zandig Vlaanderen.

De vallei van de Oude Kale is van groot paleo-ecologisch belang. In de veen- en gyttjasedimenten waarmee de paleovallei van de Oude Kale is opgevuld zit een massa aan paleo-ecologische informatie, opgeslagen onder de vorm van planten- en dierenresten. Palynologisch-, C14- en paleontologisch onderzoek heeft

aangetoond dat we hier te maken hebben met een van de langste en grootste laatglaciale en vroegholocene sequenties in Vlaanderen waarbij de planten- en dierenresten goed bewaard zijn. Dit is een van de referentiesites voor de laatglaciale en vroegholocene periode in Vlaanderen.

De moeraskalkdepressie, waarop de Vinderhoutse bossen deels gelegen zijn, is van groot bodemkundig belang.

De bodemkundige verschillen tussen de meersen, bulken en kouters zorgen ervoor dat er een grote floristische en faunistische diversiteit is in dit gebied. Tevens zijn er hoge soortenaantallen van planten en dieren die duiden op de aanwezigheid van een groot meersencomplex.

De kasteeldomeinen herbergen een fraaie stinsenflora. Daarnaast herbergen ze ook veel natuurlijke plantensoorten, meestal soorten uit de bossfeer;

2° historische waarde: De ankerplaats heeft een hoge archeologische potentie, niet alleen door de goede bewaringsomstandigheden, maar ook de rijkelijk aanwezige archeologische vondsten uit het mesolithicum, neolithicum, en uit de ijzer-, brons-, en Romeinse tijd.

Er is een parallellisme tussen de landschappelijke verschijningsvorm en de fysische factoren (topografie, morfologie en pedologie). De open kouters liggen op de hoge droge gronden, de bulken op de lagere, nattere gronden en de meersen op de alluviale gronden. De historisch permanente graslanden in de moeraskalkdepressie aan de Vinderhoutse bossen kregen sinds de 18e-eeuw een meer bebost karakter.

De bewoning, in (dries)gehuchten of dorpen, bevinden zich op of naast hoger gelegen gronden. De meeste kasteeldomeinen liggen in de onmiddellijke nabijheid van waterlopen.

De structuur van het cultuurlandschap, nl. het naast elkaar bestaan van open kouters, gesloten bulkengebied, alluviale meersen met daarbij driesnederzettingen, kastelen, dorpen en molens, is duidelijk beïnvloed door morfologie, bodem en ontginningsgeschiedenis.

In deze ankerplaats is de historisch continu ontwikkelde landschapsopbouw nog gaaf en herkenbaar aanwezig. Vanaf de Ferrariskaart en op latere topografische kaarten is de landschapsopbouw (kouters, driesen, bulken, kastelen en dorpen) goed herkenbaar. Verspreid in het gebied komt agrarisch bouwkundig erfgoed voor, vnl. hoeven maar ook een brouwerij.

De verschillende kasteeldomeinen die voorkomen behoren bijna allen tot de kastelengordel rond Gent (kasteel Blauwhuis, Liefshof, Campagne, Jongensstad, kasteel van Vinderhoutse en kasteel Schoubroek).

Het 'Drieselke', Slindonk en de Heystedrie zijn drie goed herkenbare driesnederzettingen. Het nederzettingsspatroon en de centrale open ruimte zijn goed herkenbaar. Dikwijls is er ook nog bouwkundig erfgoed op de dries aanwezig;

3° esthetische waarde: Het gebied rond de Oude Kale, tussen Merendree en Vinderhoutse, heeft door haar vrijwel oorspronkelijke verschijningsvorm en veelheid aan landschapselementen een hoge belevingswaarde. De Oude Kale met zijn omliggende meersen, slingert zich tussen een kouter- en bulkenlandschap dat gekenmerkt wordt door een variatie in open delen (open fields: kouters en akkercomplexen) en de gesloten bulkenlandschappen. Hier en daar wordt de

waterloop afgelijnd door bomen en/of struiken die de loop benadrukken. Het aanwezige (micro)reliëf draagt bij tot de landschapswaarde.

Er komen verschillende kasteelparken in het gebied voor die architecturaal doorlopen in het omliggende landschap. De Vinderhoutse bossen kennen een afwisseling tussen bos en historisch permanente graslanden.

De afwisseling tussen bos, meers, bulken, open fields (kouter of akker), driesen en dorpen en het aanwezige bouwkundig erfgoed, de veelheid aan kleine landschapselementen en het nog gaaf aanwezig zijn van deze elementen, zorgt voor een gevarieerd en aantrekkelijk landschap;

4° ruimtelijk-structurende waarde: De Oude Kale meandert in de vallei. Aansluitend op de waterloop komen de meersen voor. De overgang tussen de natte meersen (met strookvormige loodrecht op de waterloop staande percelen) en de hoger gelegen gronden wordt geaccentueerd door een, meestal opvallende, steilrand. De open fields (kouter of akker) worden gekenmerkt door open bouwland. De lager gelegen, nattere gronden (bulken) zijn gesloten d.m.v. perceelsrandbegroeiing (houtkanten en knotbomen) en sloten. De bewoning situeert zich op hoger gelegen gronden en/of op de overgang tussen twee landschappelijke entiteiten (kouter, bulk of meers). Een typische nederzettingenvorm zijn de driesen met hun centrale gemeenschappelijk plein (Slindonk, Heystedries en Drieselken). Deze nederzettingen bevinden zich op de overgang van hoger gelegen open fields en nattere bulkenzones. De bodem en geomorfologie van het gebied is determinerend geweest in de landschapsontginning.

In de vallei van de Merebeek en Oude Kale en rond de Vinderhoutse bossen bevinden zich verschillende kasteeldomeinen, die onder andere door middel van dreven en vista's (zichten) structuur geven aan het landschap. De kasteeldomeinen zijn dikwijls aan een waterloop gelegen, en integreren de waterloop of vallei in het kasteelpark.

§ 2. De landschapskenmerken die typisch zijn voor de ankerplaats, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de waarden zijn de volgende:

1° meerscomplex:

- a) kleinschalige en aaneengesloten graslandcomplexen met historisch relevant microreliëf;
- b) centrale meanderende waterloop (beek de Oude Kale) met goede structuurkwaliteit; tussen de graslanden liggen lineaire grachten en sloten, afwaterend naar de Oude Kale;
- c) perceelsranden dikwijls gekenmerkt door knotbomenrijen;
- d) steilrand op de noordelijke grens met het bulkengebied;
- e) veen- en gyttjasedimenten in paleovallei;
- f) vrij van bebouwing;

2° bulkengebied:

- a) vrij vlak gebied met intermediaire topografische positie tussen de kouters en meersen;
- b) gesloten landschap, gekenmerkt door knotwilgenrijen en houtkanten langs blok- en strookvormige percelen waarop gras- of akkerland voorkomt;
- c) fijnmazig netwerk van sloten en grachten langs perceelranden en wegen zorgen voor afwatering naar waterlopen;
- d) langs waterlopen komen historisch permanente graslanden voor;

- e) hoge dichtheid aan archeologische sites ten noorden van de steilrand van de Oude Kalevallei;
f) lage bebouwingsdichtheid, met aanwezigheid van landelijk bouwkundig erfgoed:

- 1) Beekstraat nr. 5, hoeve met houten schuur;
- 2) Beekstraat nr. 38, hoeve;
- 3) Beekstraat nr. 40, hoeve "Het Groot Pachthof";
- 4) Beekstraat nr. 48, hoeve "Rijckhof" met duiventoren;
- 5) Boskeetstraat 6, hoeve;
- 6) Boskeetstraat 6, hoeve;
- 7) Bosstraat 14, hoeve;
- 8) Heiebreestraat 66, hoeve;
- 9) Heiebreestraat 72, hoeve;
- 10) Gavergrachtstraat 65, hoeve "'t Goed van d' Hoogstraat";
- 11) Gavergrachtstraat 131, hoeve "'t Blauwhof";
- 12) Gavergrachtstraat 142, vml. hoeve;
- 13) Luchterenstraat 14, hoevecomplex "Pastoorshof" of "Tempelhof";
- 14) Luchterenstraat 56, vml. station Halewijn;
- 15) Noordgijzelstraat 4, vml. hoeve;
- 16) Noordgijzelstraat 13, vml. hoeve;
- 17) Mosgaverstraat 20, hoeve;
- 18) Bergstraat 17, vml. hoeve;
- 19) Brouwerijstraat 70, hoeve;
- 20) Brouwerijstraat 91, hoeve;
- 21) Meirestraat, St.-Annakapel;
- 22) Poekstraat 12, hoeve;
- 23) Schouwbroekstraat 40, hoeve;
- 24) Vijverstraat 56, vml. hoeve;
- 25) Vijverstraat 43, vml. hoeve;
- 26) Vijverstraat 52, vml. hoeve;
- 27) Vijverstraat 33, vml. hoeve;
- 28) Alsemweg 11, boerenhuis;
- 29) Alsemweg 12, hoeve;
- 30) Alsemweg 13, vml. hoeve;
- 31) Alsemweg 14, vml. hoeve;
- 32) Alsemweg 16, vml. hoeve De Rode Poort met schuur;
- 33) Biezestraat 6-7, twee boerenhuizen en schuur;
- 34) Biezestraat 27, hoeve;
- 35) Biezestraat 28, hoeve en vml. brouwerij Colle;
- 36) Biezestraat 29, hoeve;
- 37) Diepestraat 10, vml. hoeve;
- 38) Lostraat 35, hoeve "Kapellegoed";
- 39) Meerstraat 3, hoeve;
- 40) Oostergemstraat 1, boerenhuis;
- 41) Oostergemstraat 4, vml. brouwershuis en aanhorigheden;

3° cluster van meers en bos (Vinderhoutse bossen):

- a) kleinschalig landschap bestaande uit een oude boskern omringd door historisch permanente graslanden die afgeboord zijn met knotbomenrijen;
- b) moeraskalkdepressie;
- c) fijnmazig netwerk van sloten en grachten langs perceelsgrenzen; rabatten in Vinderhoutse bossen;

d) vrij van bebouwing;

4° kouter:

- a) open en bouwarm gebied waarvan het landgebruik vnl. onder akker ligt;
- b) bouwkundig erfgoed op de kouter: windmolen:
 - 1) Molenslag 40, "Van Vlaenderensmolen";
- c) landelijke bouwkundig erfgoed aan de rand van de kouters:
 - 1) Biezestraat 6-7, twee boerenhuizen en schuur;
 - 2) Langenakker 5, boerenhuis;
 - 3) Langenakker 9, hoeve;
 - 4) Molenslag 2, hoeve;

5° dries:

- a) kleinschalige nederzetting in historisch relevante nederzettingvorm (ellips, driehoek,...) rond centrale open ruimte;
- b) centrale open ruimte bestaat uit grasland met bomenrijen en/of hoogstamboomgaarden;
- c) direct palend aan kouter of open field;
- d) bebouwing rond centraal niet bebouwde ruimte met aanwezig landelijk bouwkundig erfgoed:
 - 1) Merendreesesteeweg 78, hoeve;
 - 2) Merendreesesteeweg 92, hoeve;
 - 3) Poekstraat 19, hoeve;
 - 4) Poekstraat 21-23, hoeve "St.-Janshof";
 - 5) Poekstraat 36, vml. hoeve;
 - 6) Biezestraat 17, hoeve;
 - 7) Broekstraat 8, hoeve;
 - 8) Broekstraat 10, hoeve;
 - 9) Broekstraat 12, vml. hoeve;
 - 10) Broekstraat z.n., kapel Minard bij "Rood Kasteeltje";

6° kasteelpark:

- a) groen, aangelegd domein met tuinarchitecturale elementen, horende bij een kasteel, buitenplaats of landhuis;
- b) afwisseling van open en gesloten delen, dikwijls zichtassen (vista's) vanuit het park naar het omliggende landschap;
- c) dikwijls dreven in het park, en als verbinding met de omgeving of de dorpskern;
- d) dikwijls gelegen langs een waterloop, met waterelementen (vijvers, omwallingen,...) geïntegreerd in de parkaanleg;
- e) concentratie van bouwkundig erfgoed; kastelen, buitenplaatsen of landhuizen met bijgebouwen (orangerie, wagenhuis,...):
 - 1) Beekstraat nr. 42, vml. Kasteel "Leeuwenhof": ook kasteel "Jongensstad": park;
 - 2) Beekstraat nr. 42, vml. kapel bij kasteel Jongensstad;
 - 3) Bosstraat 87, vml. orangerie van kasteel "Blauw Huys";
 - 4) Bosstraat 89, kasteel "Blauw Huys": kasteel, park, vijver, portierswoning;
 - 5) Dreef 24, vml. herberg "'t Zwaantje";
 - 6) Gavergrachtstraat 105, kasteel "IJzeren Hekken": lusthuis, park, dreef;
 - 7) Gavergrachtstraat 135, vml. wagenhuis van kasteel Blauw Huys;

- 8) Gijzelstraat 12, kasteel "Haemerlinck" of "de Campagne": kasteel, park, vijver, hovenierswoning, kapel;
- 9) Kasteellaan 6 / Neerstraat 140, "Dreefkasteel": tuin, vijver, ijskelder, zuilenkiosk, ijzeren hek;
- 10) Kasteellaan 44/ 46, "Kasteel van Vinderhoute": kasteel, park, omwalling, toegangspoort, grachtenstelsel in verbinding met Kale, dreven, oranjerie, koetshuis;
- 11) Neerstraat 1, kasteel "Ten Velde": wagenhuis, park, tuinpaviljoen;
- 12) Schouwbroekstraat 6 en Schouwbroekstraat 8, kasteel "Schouwbroek": kasteel, park, wallen, dreven, ijzeren toegangshekken, vijver, ijskelder, paviljoen, verschillende bruggen, grot, boothuis, betonnen imitatieboomstammen en tuinbeelden, dienstwoningen met stallen, koetshuis, paardenstallen, 3 zeer grote kastanjes aan walbrug;
- 13) Broekstraat 13/ 14, buitenplaats "Rood Kasteeltje", ook "Vlaanderland" of "kasteel van Heiste" genaamd, dreef, park, kapel, vm. Wagenhuis;
- 14) Diepestraat z.nr., kapel bij kasteel "Kervijn de Merendré";
- 15) Veldestraat 21-23, "Kasteel ten Wallen": kasteel, park, walgracht, walbrug, poort;
- 16) Veldestraat 48, "Kasteel van Merendree": ook "Kasteel Kervyn de Merendré" genoemd: kasteel, park, vijvers met eilandjes, Grieks tempeltje, ommuurde moestuin, ijzeren hekken, wagenhuis, schuur, dienstgebouwen, bakhuis, hondenhok, orangerie;

7° kleinschalige dorps- of gehuchtkern: Luchteren-Gavergrachtstraat en Vinderhoute:

- a) Vinderhoute: kleinschalige dorpskern, Luchteren: kleinschalig gehucht, Luchteren-Gavergrachtstraat: kleinschalig rijgehucht;
- b) landelijk bouwkundig erfgoed:
 - 1) Boskeetstraat 37, z.g. café "De Liberteit";
 - 2) Boskeetstraat 46-48, herenhuis en bijhorende vml. brouwerij z.g. "Den Haring" en dienstgebouwtje;
 - 3) Boskeetstraat 50, boerenarbeidershuisje;
 - 4) Gavergrachtstraat 101, kapel O.-L.-Vrouw van Luchteren;
 - 5) Gavergrachtstraat 93 vml. hoeve;
 - 6) Gavergrachtstraat 114 hoeve;
 - 7) Dorsweg 4, dorpshuis;
 - 8) Dorsweg 6, parochiekerk H. Bavo;
 - 9) Dorsweg 17-19, vml. herberg "De Zwaan";
 - 10) Kasteellaan 9, klooster Zusters Franciscanessen;
 - 11) Kasteellaan 12, vml. hoeve;
 - 12) Kasteellaan 14, hoeve;
 - 13) Kasteellaan 21, boerenhuis;
 - 14) Kasteellaan 23, boerenhuis;
 - 15) Vredesdreef 18, school, schoolhuis bij gemeenteschool;
 - 16) Vredesdreef 22, herenhuis;
 - 17) Vredesdreef 24, landhuis "Beukenhof" of 'Campagne Les Hêtres': tuin, hek.

Art. 3. De aflijning van de ankerplaats op schaal 1/25.000 wordt weergegeven op het plan als bijlage.

Brussel,

20 SEP. 2007

Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a long horizontal stroke followed by a curved line that loops upwards and then back down to the right.

Dirk VAN MECHELEN